

Fig. 293.
Tre Maaneder gammel Buxbomplante fra Mistbænk. Bemærk de fine Rødder.

Ligustrum er formeret i Bænk under Glas paa sluttet Luft med Rørmaatter over; de er sprøjtet hver Dag; som Formeringsmateriale er der benyttet unge Sommerskud; Stiklingerne er holdt paa 8–10 cm Længde og med ca. 3 Blade; de er stukket i Juli Maaned i Jord med et tyndt Lag Bakkegrus over. Allerede en Maaned senere har de

sig, at Arbejdet dog kan udføres allerede fra det tidlige Foraar.

Som Stiklinger er benyttet gammel Buxbom, der er blevet for lang; denne skæres i ca. 10–12 cm's Længde og stikkes i smaa Totter i Jord med et tyndt Lag Bakkegrus over. I Løbet af en Maaned er Stiklingerne rodfæstede, og Vinduerne kan fjernes, og efter 2–3 Maaneders Forløb har man en god, anvendelig Plante (se Fig. 293), der sælges direkte fra Bænken.

Resultatet af disse Metoder er saaledes, at vi ved at anvende Varme m. m. egentlig »snyder« Planterne for et Aar eller to, samt at vi desuagtet har faaet et godt Plantemateriale, samt at vi har været i Stand til meget hurtigere end det ellers vilde have været muligt at retablere Hække og Indfatninger, som de 3 Fimbulsvintre havde gjort det af med, og hvorved Kirkegaardene mange Steder havde faaet et meget trist og uordentligt Udseende.

Og det maa jo erindres, at det ikke blot var paa Kirkegaardene, at de paagældende Planter var døde, — ogsaa i de Plantereskoler, hvor vi skulde have købt Planterne, var de udgaaede, og for Importen har der jo længe været stoppet.

Metoden anbefales derfor varmt ogsaa til andre Kirkegaarde som en god Hjælp i Nøden.

Fig. 294.
Stiklingsplanter af Buxbom i Mistbænk. Begge Foto: J. Th. Bispebjerg 1943.

fæstet Rod og er begyndt at sende nye Skud. Vinduerne er da fjernet, og Planterne har overvintret i Bænken. Tidligt Foraar er de unge Skud skaaret tilbage, og de rodfæstede Stiklinger er udplantet paa Bed. I Løbet af Eftersommeren har vi da haft gode, brugelige Planter med 4–6 Grene, der er 40–50 cm lange, og som har haft et udmærket og fuldt tilstrækkeligt Rodnet.

Indfatningsbuxbom er ogsaa formeret under Glas paa sluttet Luft med Rørmaatter over; ogsaa den maa sprøjtes daglig, og den bedste Tid til Formeringen synes at være Juli–August Maaneder; men det har vist

Om Gravkastning i strenge Vintre

At faa de Døde i Jorden, — selv om Frost binder haardt og længe, er en Sag, som nok kan volde Kirkegaardsledere og Gravere betydelige Vanskeligheder. Men Gravene skal graves, og de Døde skal i Jorden; saadan lyder Ordren i Danmark; i Nordsverige og visse andre Steder hensesætter man de Døde i dertil egnede Rum, naar Frost i Vinterhalvaaret binder Jorden og, naar Sneen ligger metertyk, hvor-

efter man ved Foraarets Tøbrud giver sig til at jorde dem.

Men hos os skal de Døde altsaa i Jorden ogsaa i de strenge Frostvintre; og det er Gravernes Sag at faa klaret dette, saa at denne Funktion i Samfundsmaskineriet fungerer saadan, at Slægten ikke mærker, at det har voldet Vanskelighed. Hvordan det skal klares, — det bliver det Gravernes Sag at finde ud af, og det er klart, at der maa træffes Foranstaltninger til at hindre alt for dyb Jordfrysning, hvor man ved, at der skal begraves; værre er det, naar der skal begraves i gamle Gravsteder, som ikke kan udpeges allerede om Efteraaret, men kun med faa Dages Varsel skal kastes en Grav.

I saadanne Tilfælde har man anvendt Sprængning med Aerolit (se »V. K.« VI S. 63—64 og XIV S. 48), hvilket kan anvendes, men dog ogsaa kan have sine Skavanker. Det har ogsaa været brugt at anvende Hammer og Mejsel og paa den Maade faa Jorden løsnet, Stykke for Stykke; det er en enkel Metode, men meget møjsommeligt at benytte. Ogsaa de elektriske Presseluft-hamre har været benyttet, men det kan jo ikke nægtes, at den voldsomme Støj, som disse fremkalder, ikke just er velkommen og allermindst bør forekomme paa vore Kirkegaarde, — rent bortset fra, hvorvidt Spørgsmaalet om Ledninger dertil og andre rent praktiske Forhold iøvrigt kan løses. Endelig har man i hvert Fald i Udlandet ogsaa benyttet kunstig Optøen af Jordbunden; hvilke Metoder der her har været anvendt, skal her kort refereres.

Kunstig Afstand er bl. a. udført ved Hjælp af et lille Baal af Træ, eller endnu bedre af Briketter, som tændes paa det paagældende Aasted. I Løbet af 3—4 Timer vil Jordbunden ad denne Vej kunne blive optøet ca. 30 cm ned; og fjerner man nu det optøede Lag, gaar det endnu bedre med det næste, naar man antænder Baalet i den fremkomne Grube. Paa denne Maade har man kunnet faa hele Jordbunden optøet i Løbet af 8 Timer, hvorefter den egentlige Gravkastning

i frostfri Jord kan tage sin Begyndelse. Erfaringerne siger, at Baalet helst skal tændes om Eftermiddagen og have Lov at brænde om Natten, idet man saa den næste Morgen kan begynde Kastningen. Baalet maa imidlertid ikke give nogen stærk Flamme; et glødende Baal er det bedste, og det er klart, at der maa være en vis Opsigt der ved, og at man maa beskytte Planter, Jerngitre o. a. i Nærheden.

I Udlandet har man ogsaa anvendt Optøning ved Hjælp af Læsekalk, der som bekendt sætter stærk Varme under Læskningen. Dette forudsætter, at det Sted, der skal optøs, omgives med en Ramme, og dog vil de tilstødende Omraader ikke kunne undgaas at blive noget tilsmudset af Kalken. Den fornødne Kalk lægges i et Lag paa ca. 20 cm over Stedet, og derover lægges 10 cm Jord til Afdækning. I Løbet af 24 Timer skal man ved denne Proces kunne faa optøet Jorden i 40—50 cm Dybde, hvorefter det gaar relativt let at bearbejde Resten med Spidshakke, Mejsel el. a. Den opløste Kalk kan om Foraaret anvendes som Gødning; men Planterne over Graven maa sikkert alle fornyes.

Om de almindelige Forholdsregler med Paaførsel af et tykt Lag Løv el. a. Paa de Steder, hvor man begraver i Rækkefølge, skal der ikke her ofres mange Ord; men det skal anføres, at *Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur* har ladet foretage Undersøgelser over Frostens Nedtrængen i Jorden, og at man har udsendt en Beretning herom (Forsøgsberetning Nr. 341. December 1942), hvori Resultaterne fra flere Aars Forsøg paa forskellige Steder er gjort op. Beretningen kan rekvireres fra Forsøgsvæsenet (Lyngby) og bør kendes af alle Kirkegaardsledere. Det kan lige anføres, at det af Beretningen bekræftes, hvad Erfaringen har sagt En, at Frostdybden paavirkes af Snelag, Læforhold, Jorddække, Vindstyrke, Vandindhold i Jorden og naturligvis ogsaa af Temperaturen, og at de forskellige Aar udviser store Forskelligheder.